

EDUSKUNNAN VASTAUS 4/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi asevelvollisuuslain sekä naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2009 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi asevelvollisuuslain sekä naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta (HE 79/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Puolustusvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (PuVM 1/2010 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

asevelvollisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2007 annetun asevelvollisuuslain (1438/2007) 33, 60 ja 77 §, 96 §:n 1 momentin 13 kohta, 97 §:n 1 momentin 13 kohta sekä 103, 109—111, 113, 125 ja 126 §, sellaisena kuin niistä on 97 §:n 1 momentin 13 kohta laissa 306/2009, ja

lisätään 96 §:n 1 momenttiin uusi 14 kohta ja pykälään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, sekä 97 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 306/2009, uusi 14 kohta seuraavasti:

33 §

Kertausharjoitusta koskevan määräyksen peruuttaminen

Aluetoimisto voi peruuttaa kertausharjoitukseen osallistumista koskevan määräyksen, jos:

1) asevelvollinen on vammautunut tai sairastunut niin, ettei hän kykene suoriutumaan hänelle suunnitelluista palvelustehtävistä kertausharjoituksessa;

2) on tullut ilmi seikkoja, jotka osoittavat, että asevelvollinen voi vaarantaa omaa tai muiden palvelusturvallisuutta;

3) harjoitukseen määrätty asuu pysyvästi ulkomailla eikä määräyksen antajalla ole ollut tällaista tietoa määräystä annettaessa.

60 §

Palveluksen keskeyttäminen

Joukko-osaston komentaja voi keskeyttää asevelvollisen tässä laissa tarkoitetun palveluksen ja kotiuttaa asevelvollisen, jos:

1) asevelvollisen koulutus on keskeytetty 40 §:n 1 kohdan nojalla ja asevelvollinen on ky-

kenemätön myös muuhun palvelukseen pitkähkön ajan;

2) asevelvollinen on epäiltynä sellaisesta rikoksesta tai käyttäytyy sellaisella tavalla, että on perusteltua aihetta epäillä, että asevelvollinen voi vakavasti vaarantaa muiden palvelusturvallisuuden;

3) asevelvollisen palveluskelpoisuus puuttuu 10 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla pitkähkön ajan.

Lisäksi asevelvollisen palvelus voidaan puolustusministeriön päätöksen mukaisesti keskeyttää, jos se on välttämätöntä vakavan kulkutaudin leviämisen estämiseksi tai muusta pakottavasta syystä.

Jos asevelvollinen on tehnyt hakemuksen siviilipalvelukseen tai täydennyspalvelukseen, hänen palveluksensa keskeytetään ja hänet kotiutetaan.

Kertausharjoituksen johtaja voi keskeyttää kertausharjoituksessa olevan asevelvollisen palveluksen ja kotiuttaa asevelvollisen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetulla perusteella.

Asevelvollista on kuultava henkilökohtaisesti, jos palvelus keskeytetään 1 momentissa tarkoitetulla perusteella.

77 §

Vapauttamisperusteeseen vetoaminen

Asevelvollisen, joka vetoaa toisen valtion kansalaisuuteen ja 3 §:n 4 momentissa tarkoitettuun sopimukseen, tulee toimittaa sotilasviranomaiselle tarvittaessa selvitys kansalaisuuksistaan ja asevelvollisuuden suorittamisesta muussa valtiossa.

Asevelvollinen, joka on aloittanut varusmiespalveluksen siitä huolimatta, että hänet olisi voitu vapauttaa palvelusvelvollisuudesta tässä luvussa säädetyllä perusteella, ei voi vedota vapauttamisperusteeseen enää sen jälkeen, kun hän on aloittanut varusmiespalveluksen tietoisena vapauttamisperusteesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitetun selvityksen tekemisestä ja asian käsittelemisestä.

96 §

Tietojen saanti viranomaiselta, yhteisöltä ja yksittäiseltä henkilöltä

Rekisterinpitäjällä on sille 91 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään, salassapitosäännösten estämättä saada asevelvollisrekisteriä varten välttämättömiä tietoja seuraavasti:

13) Kansaneläkelaitokselta tieto asevelvollisesta, jolle on myönnetty kansaneläkelain (568/2007) mukainen työkyvyttömyyseläke tai vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) mukainen vammaistuki tässä laissa tarkoitettuun tehtävään sijoitettavuuden ja palveluskelpoisuuden arvioimiseksi;

14) Liikenteen turvallisuusvirastolta tietoja ajoneuvoliikennerekisteristä ajokortti- ja ajolupa-asioiden käsittelyä varten.

Asevelvollisen terveydentilaa kutsunnaa edeltävässä terveystarkastuksessa, kutsunnassa tai palveluksen aikana tarkastavalla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä pyynnöstään saada 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon palvelujen antajalta, terveydenhuollon ammattihenkilöltä ja mielenterveystyötä tekevältä taholta asevelvollisen terveydentilaa koskeva tieto, jos tieto on välttämätön asevelvollisen palveluskelpoisuuden arvioimisen tai palveluksen järjestämisen kannalta. Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu terveydenhuollon palvelujen antaja, terveydenhuollon ammattihenkilö ja mielenterveystyötä tekevä taho saa salassapitosäännösten estämättä antaa tiedon myös oma-aloitteisesti.

97 §

Tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, asevelvollisrekisteristä voidaan salassapitovelvolli-

suuden estämättä antaa tarpeellisia tietoja seuraavasti:

— — — — —
13) Liikenteen turvallisuusvirastolle tietoja puolustusvoimien ajokorteista ja ajoluista laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

14) rekisteröidyn nimenomaisella suostumuksella myös muulle kuin 1—13 kohdassa tarkoitettulle.

103 §

Matkustamiskustannusten korvaaminen

Asevelvollisella on oikeus saada valtion kustantama matka tai korvaus kustannuksista, jotka aiheutuvat koti- tai asuinpaikan ja palvelus- tai tarkastuspaikan välisestä matkasta, jonka aiheena on:

1) varusmiespalvelukseen, kertausharjoitukseen, ylimääräiseen palvelukseen tai liikekannalleepanon aikaiseen palvelukseen saapuminen tai palveluksesta kotiuttaminen;

2) 59 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu palveluspaikasta poistuminen; tai

3) määräys 26 §:ssä tarkoitettuun tarkastukseen.

Mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään, ei sovelleta asevelvolliseen, joka tarkastetaan aluetoimistossa ensimmäistä kertaa, jos hän on ollut luvatta poissa kutsunnasta tai aluetoimiston järjestämästä tarkastuksesta.

Kustannukset Suomessa tehdystä matkasta korvataan myös, kun kyseessä on matka 29 §:ssä tarkoitettuun puolustusvoimien järjestämään valintakokeeseen.

Matkustamiskustannukset korvataan edullisimman julkisen kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuvien kustannusten mukaisesti.

Matkustamiskustannukset ulkomailta ja ulkomaille korvataan vain, jos asevelvollinen asuu ulkomailta vakinaisesti ja hän aloittaa varusmiespalveluksen. Matkustamiskustannukset korvataan asevelvollisen ulkomailta olevasta asuinpaikasta Suomeen tehdystä matkasta, joka on alkanut aikaisintaan neljä viikkoa ennen palveluksen aloittamispäivää, sekä ulkomailta ole-

vaan asuinpaikkaan tehdystä matkasta, joka on tehty neljän viikon kuluessa palveluksen päättymisestä. Neljän viikon määräajasta voidaan poiketa, jos matkustusajankohtaan on ollut erityisen painavia syitä.

Matkustamiskustannusten korvaamisesta ja siihen liittyvistä menettelyistä voidaan säätää tarkemmin puolustusministeriön asetuksella.

109 §

Oikaisuvaatimus

Asevelvollinen saa kirjallisesti vaatia oikaisua aluetoimistolta aluetoimiston tai kutsuntalautakunnan päätökseen, joka koskee palveluskelpoisuutta, palvelukseen määräämistä tai palveluksesta vapauttamista, sekä aluetoimiston tai joukko-osaston päätökseen, joka koskee koulutuksen keskeyttämistä, palveluksen keskeyttämistä, huumausaineen käyttöä selvittävään tutkimukseen määräämistä, isyysvapaan ajankohdtaa sekä tässä laissa tarkoitettua etuutta.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun päätös oikaisuusoituksineen on annettu asevelvolliselle tiedoksi. Oikaisuvaatimus tehdään asevelvollisen kotipaikan mukaan määräytyvälle aluetoimistolle. Oikaisuvaatimus toimitetaan päätöksen tehneelle viranomaiselle. Kutsuntalautakunnan päätöstä koskeva oikaisuvaatimus toimitetaan kuitenkin aluetoimistolle.

110 §

Valitus oikaisuasiassa ja muussa asevelvollisuutta koskevassa asiassa

Päätökseen, johon saa vaatia 109 §:ssä tarkoitettua oikaisua, ei saa hakea suoraan muutosta valittamalla.

Aluetoimiston oikaisuasiassa antamaan päätökseen sekä muuhun pääesikunnan, puolustushaaran esikunnan, sotilasläänin esikunnan, aluetoimiston, joukko-osaston ja kutsuntalautakunnan tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla kutsunta-asiain keskuslautakuntaan.

111 §

Valituksen ja oikaisuvaatimuksen vaikutus päätöksen täytäntöönpanoon

Palvelukseen määräämistä, koulutuksen keskeyttämistä, palveluksen keskeyttämistä ja huu-
mausaineen käyttöä selvittävään tutkimukseen
määräämistä koskeva päätös pannaan täytän-
töön oikaisuvaatimuksesta ja valituksesta huoli-
matta.

113 §

Valituskirjelmän toimittaminen viranomaiselle

Kutsunta-asiain keskuslautakunnalle osoite-
tun valituskirjelmän saa toimittaa myös päätök-
sen antaneelle viranomaiselle. Kutsuntalauta-
kunnan päätöstä koskeva valituskirjelmä toimi-
tetaan kuitenkin kutsuntalautakunnan asetta-
neelle aluetoimistolle tai kutsunta-asiain kes-
kuslautakunnalle.

Pääesikunnan, puolustushaaran esikunnan,
sotilasläänin esikunnan, aluetoimiston tai jouk-
ko-osaston on kahdeksan päivän kuluessa sen
jälkeen, kun valituskirjelmä on sille tullut, lähe-
tettävä se ja siihen kuuluvat asiakirjat sekä oma
lausuntonsa kutsunta-asiain keskuslautakunnal-
le.

125 §

Poliisin antama virka-apu

Aluetoimiston pyynnöstä poliisi noutaa il-
man laillista estettä pois jääneen asevelvollisen

kutsuntaan, aluetoimiston määräämään tarkas-
tukseen tai palvelukseen taikka antaa asevelvol-
liselle määräyksen ilmoittautua aluetoimistossa.

126 §

*Tiedoksianto ulkomailla asuvalle ja muu tiedon-
kulku*

Tässä laissa tarkoitettu päätös voidaan antaa
tiedoksi ulkomailla asuvalle asevelvolliselle
hallintolaissa (434/2003) tarkoitetun menette-
lyn lisäksi myös lähettämällä päätös asevelvolli-
sen asuinpaikkaa lähinnä olevalle Suomen suur-
lähetystölle, lähetystölle tai lähetetyn virkamie-
hen johtamalle konsulaatille edelleen asevelvol-
liselle toimitettavaksi.

Asevelvollinen voi toimittaa tässä laissa tar-
koitettua asiaa koskevan, sotilasviranomaiselle
osoitetun ilmoituksen ja kirjeen 1 momentissa
tarkoitettun ulkoasiainhallinnon viranomaisen
välityksellä. Ulkoasiainhallinnon viranomaisen
tulee toimittaa asiakirja tai ilmoitus viipymättä
maavoimien esikunnalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tätä lakia ei sovelleta valitukseen eikä oikai-
suvaatimukseen, joka on tehty tai tehdään ennen
tämän lain voimaantuloa annetusta päätöksestä.

Laki

naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta 17 päivänä helmikuuta 1995 annetun lain (194/1995) 2 ja 4 § seuraavasti:

2 §

Hakemus asepalvelukseen on toimitettava aluetoimistolle, jonka alueella hakijan kotipaikka sijaitsee. Aluetoimisto ratkaisee asepalvelukseen ottamista koskevan asian ja määrää henkilön palvelukseen.

Hakemusmenettelystä ja palvelukseen määrittämisestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Jos palveluksen aloittamismääräyksen saanut nainen ilmoittaa, ettei hän aloita asepalvelusta, määräys on heti peruutettava. Jos asepalvelusta suorittava nainen 45 päivän kuluessa palveluksen aloittamispäivästä ilmoittaa, ettei hän jatka palvelusta, hänet on heti kotiutettava.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä kirjallisesti. Ilmoitus on naisen ollessa

palveluksessa toimitettava joukko-osaston komentajalle ja muulloin aluetoimistolle.

Joukko-osaston komentaja voi 1 momentissa tarkoitettun 45 päivän aikana peruuttaa asepalvelukseen annetun määräyksen vamman, sairauden, ilmeisen sopimattomuuden tai muun vastaavan syyn perusteella.

Tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen sovelletaan, mitä asevelvollisuuslain 109 §:ssä säädetään oikaisusta ja mitä mainitun lain 110 §:ssä säädetään valituksesta oikaisuasiassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tätä lakia ei sovelleta valitukseen eikä oikaisuvaatimukseen, joka on tehty tai tehdään ennen tämän lain voimaantuloa annetusta päätöksestä.

Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 2010
